

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmana • Ombudsperson Institution

IZVEŠTAJ SA PREPORUKAMA

Žalba br. 558/2019

Zulfo Gusinjac

U vezi sa dužinom postupka pred Osnovnim sudom u Prištini

Za: Gđu Afërdita Bytyçi, predsednica
Osnovni sud u Prištini

Priština, dana 7. novembar 2019. god.

Cilj izveštaja

1. Cilj ovog izveštaja je da se skrene pažnja Osnovnom sudu u Prištini (u daljem tekstu: OSP), u vezi potrebe da se preduzimaju odgovarajuće mere za razmatranje i odlučivanje u predmetu C.nr. 1134/2012 bez daljeg odlaganja.

2. Ovaj izveštaj je zasnovan na pojedinačnoj žalbi g. Zulfo Gusinjac (u daljem tekstu: žalilac) i zasniva se na činjenicama i dokazima podnosioca žalbe, i spisima predmeta kojima raspolaže Institucija Ombudsmana (IO), u vezi dužine trajanja sudskog postupka u predmetu C.Nr. 1134/2012, u vezi potvrđivanja vlasništva.

Pravni osnov

3. Prema čl. 135, st. 3 Ustava: "*Ombudsman ima pravo da daje preporuke i predlaže mere, onda kada primeti kršenje prava i sloboda građana od strane organa javne administracije i ostalih državnih organa.*"

4. Isto tako, Zakon br. 05/L-019 o Ombudsmanu, čl. 16, st. 8, propisuje da: "*Ombudsman može dati opšte preporuke za funkcionisanje pravosudnog sistema. Ombudsman se neće mešati u rad na slučajevima i drugim pravnim procedurama koje se odvijaju pred sudovima, osim u slučaju kada postoji odgovlačenje procedura.*"

Sažetak činjenica

Činjenice, dokazi i informacije kojima raspolaže Institucija Ombudsmana (IO) mogu se sažeti, kao u nastavku:

5. Dana 11. maja 2012. godine, g. Zulfo Gusinjac je podneo Tužbu pred OSP da potvrdi vlasništvo

6. Dana 21. januara 2015. godine, OSP je doneo Rešenje kojom je tražio da tužena strana podnese sudu odgovor na tužbu.

7. Dana 9. februara 2015. godine, tužena strana je preko svog ovlašćenog lica dostavio OSP odgovor na tužbu.

8. Podnositelj žalbe je od 2015. godine do danas podneo OSP tri urgencije za ubrzanje postupka. Međutim, prema njegovim navodima, od 2015. godine do danas, od OSP nije dobio nikakve informacije o slučaju, niti je bilo održano nijedno ročište.

9. Dana 10. jula 2019. godine, žalilac je podneo žalbu Instituciji Ombudsmana koja se odnosi na dužinu postupka pred Osnovnim sudom u Prištini, za rešavanje predmeta C.nr.1134/12.

10. Dana 27. avgusta 2019. godine, Ombudsman je uputio pismo predsednici Osnovnog suda u Prištini, u kojem je zatražio da mu se dostave informacije o postupcima koje je sud preduzeo ili planira da preduzima za razmatranje pitanja podnetom od strane žalioca.
11. Dana 18. septembra 2019. godine, Ombudsman je primio odgovor od postupajućeg sudije u OSP, koji ga je, između ostalog, obavestio da zbog velikog broja predmeta kojima je zadužen i zbog njihove hitne prirode, sud do sada nije bio u mogućnosti da procesira predmet žalioca, ali da će u kratkom vremenskom roku procesirati i navedeni predmet.

Pravni instrumenti primenjivi u Republici Kosovo

12. Ustav Republike Kosovo u članu 21, navodi: “*Republika Kosovo štiti i garantuje ljudska prava i osnovne slobode, [...].*”
13. Pravo na pravično i nepristrasno suđenje, predviđeno je članom 31.1. Ustava:
“Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.”
14. Takođe, Sudska Zaštita Prava, u članu 54, Ustava propisuje:
“Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno.”
15. Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (EKLJP), u skladu sa Ustavom Republike Kosovo, predstavlja pravni dokument direktno primenjiv u Republici Kosovo i ima premoć u slučaju sukoba, nad svim zakonskim odredbama i ostalim aktima javnih institucija.¹ Dok stav 1. člana 6. Evropske konvencije, koji garantuje:
“Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku”
16. Zakon br. 03/L-199 o sudovima, član 7, stav 2, propisuje:
“Svako lica ima ravnopravan pristup sudovima i nikome se ne uskraćuje pravo na pravedno suđenje u skladu sa redovnim zakonskim postupkom ili pravo na jednaku zakonsku zaštitu. Svako fizičko i pravno lice ima pravo na pravedno suđenje i unutar razumnog vremenskog roka.”
17. Dok u članu 7. stav 5, Zakona o sudovima br. 03/l-199 propisano je da:
“Svi sudovi treba da funkcionišu na brz i efikasan način kako bi obezbedili brzo rešavanje predmeta.”

Pravna analiza

¹ Ustav Republike Kosovo, član 22

18. Ombudsman skreće pažnju na praksu Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP), u vezi sa članom 53 Ustava Republike Kosovo, prema kojem se ljudska prava i osnovne slobode zagarantovane ovim Ustavom tumače u skladu sa presudama ESLJP.
19. U mnogim slučajevima, Evropski sud za ljudska prava (ESLJP) istakao je da pravo stranke da se njegov slučaj reši u razumnom roku, predstavlja ključni element prava na pravično i nepristrasno suđenje.
20. Ombudsman podseća da je sudska praksa ESLJP utvrdila da se dužina postupka normalno računa od vremena početka postupka (vidi presudu *Moldovan i drugi protiv Rumunije* od 12. jula 2005. god. i presudu, *Sienkiewicz protiv Poljske* od 30. septembra 2003.), do vremena kada je slučaj završen i/ili je presuda izvršena (vidi presudu *Poitier protiv Francuske* od 8. novembra, 2005. godine).
- 21.** Ombudsman napominje da je ESLJP istakao da jedan od faktora koji se treba uzeti u obzir je ponašanje nadležnih pravosudnih i upravnih organa, i da je odgovornost suda da organizuje svoj rad tako da pojedinci budu informisani o toku i ishodu njihovih predmeta u razumnom roku. (Vidi Presudu *Zimmermann i Steiner protiv Švajcarske* od 13. jula 1983).
22. Prema praksi ESLJP (vidi *Poiss protiv Austrije*, § 50, *Bock protiv Nemačke*, § 35), izračunavanje vremena za postupanje u sudskom postupku počinje od trenutka podnošenja tužbe nadležnom sudu, a u konkretnom slučaju počinje da se izračunava od 29 decembra 2015. godine, kada je tužitelj podneo tužbu Osnovnom sudu u Prištini. Do dana objavljivanja ovog izveštaja nije doneta konačna odluka u vezi s predmetom podnosioca žalbe.
23. Istovremeno, nedostatak efektivnog pravnog leka za zaštitu od kršenja njegovog prava na poštenu raspravu u razumnom vremenskom roku, koje je garantovano članom 6. Eropske konvencije za ljudska prava čini kršenje njegovog prava na efektivni pravni lek po članu 13. Konvencije, koji kaže:

„Svako kome su povređena prava i slobode predviđeni ovom Konvencijom, ima pravo na efektivni pravni lek pred nacionalnim vlastima, čak i onda kada su povredu učinila lica prilikom vršenja svoje službene dužnosti.“
24. U pogledu primenjivosti člana 13, Ombudman podseća da je ESLJP nekoliko puta naglasio da prekomerno kašnjenje u sprovođenju pravde, u slučajevima kada stranke u postupku nemaju efikasne pravne lekove za podnošenje žalbe, u slučajevima kada ima odugovlačenja postupka, čini pretjeru vladavini prava unutar domaćeg pravnog poretku (vidi npr. *Bottazzi protiv Italije* presuda od 28. jula 1999. i *Di Mauro protiv Italije* presuda od 28.jula 1999.god.).
25. Član 13, EKLJP direktno odražava obavezu države da prvenstveno štiti ljudska prava putem svog pravnog sistema, postavljajući ovom prilikom dodatnu garanciju za pojedinca, kako bi se osiguralo da on, ili ona uživa prava efektivno. Ukoliko se posmatra iz ove perspektive, pravo pojedinca na pravično suđenje u razumnom roku biće manje efikasno, ukoliko ne postoji mogućnost da pojedinac prvenstveno podnese ovu žalbu pred lokalnim vlastima. Zahtevi člana 13, podržavaju one u članu 6 (vidi gore pomenutu presudu *Kudla protiv Poljske*). Tako, Član 13, garantuje delotvoran pravni lek pred

nacionalnim vlastima zbog navodnog kršenja zahteva iz člana 6, da se slučaj razmotri u razumnom roku. Obzirom da se navedeni slučaj odnosi na žalbu u vezi dužine postupka, član 13, Konvencije je primenjiv.

26. U vezi sa zahtevima iz člana 13 EKLJP, Ombudsman podseća da je efekat ovog člana da traži da se jedna odredba domaćeg pravnog sredstva bavi sa sadržajem "sporne žalbe", shodno Konvenciji, i da odobri odgovarajuće olakšanje (vidi, npr presuda *Kaya protiv Turske*, 19. februara, 1998. godine). Bilo koje takvo sredstvo mora da bude efektivno kako u praksi, tako i u zakonu (vidi, na primer, presuda *Ilhan protiv Turske*, 27. juna, 2000. godine).
27. U vezi žalbe o dužini postupka, Ombudsman podseća da "delotvorni pravni lekovi" u smislu člana 13 treba ili bi trebalo da budu u stanju da spreče navodno kršenje ili nastavak istog, ili da obezbede adekvatno poboljšanje za bilo kakvu povredu koja se već dogodila (vidi gore pomenutu presudu *Kudla*).
28. U našem unutrašnjem sistemu ne postoji zakonski mehanizam putem kojeg bi podnositelj žalbe mogao da se žali na dužinu postupka za postizanje bilo kakvog olakšanja u vidu prevencije ili nadoknade

Zaključci Ombudsmana

29. Ombudsman podseća da se, prema sudskoj praksi ESLJP, trajanje postupka izračunava od dana podnošenja tužbe, što je u konkretnom slučaju 11. maj 2012. godine, i zaključuje da takvo kašnjenje bez konačne odluke krši

Pravo na pravično suđenje, redovni postupak u razumnom roku utvrđen i zaštićeno članom 31. Ustava Republike Kosovo i članom 6 EKLJP.

Pravo na pravno sredstvo zaštićeno članom 32 Ustava Republike Kosovo i članom 13 EKLJP.

Pravo na sudsku zaštitu prava utvrđenih članom 54 Ustava Republike Kosovo.

30. Na osnovu gore navedenog, Ombudsman, u skladu sa članom 135, stav 3 Ustava Republike Kosovo „ [...] ima pravo da vrši preporuke i predlaže mere onda kada primijeti kršenje prava i sloboda ljudi od strane organa javne administracije i ostalih državnih organa ” i članom 16 stav 8 Zakona o Ombudsmanu, prema kome „Ombudsman može dati opšte preporuke za funkcionisanje pravosudnog sistema. Ombudsman se neće mešati u slučajeve i druge pravne procedure koje se odvijaju pred sudovima, osim slučaja kada postoji odgovlačenje procedura ”, na osnovu gore iznete pravne analize, u svojstvu davaoca preporuke, pozivajući se na gore navedene argumente, u cilju poboljšanja funkcionisanja pravosudnog sistema Kosova

PREPORUČUJE

Osnovnom sudu u Prištini

- **Da bez daljeg odlaganja preduzima sve odgovarajuće radnje za razmatranje i odlučivanje u predmetu C. nr. 1134/2012.**

U skladu sa članom 132, stav 3 Ustava Republike Kosovo („*Bilo koji drugi organ ili institucija, koja sprovodi legitimnu vlast u Republici Kosovo je dužna da odgovori na zahteve Ombudsmana i da mu/joj predstavi sva dokumenta i informacije koje su od njega zatražena u saglasnosti sa zakonom*“) i člana 28 Zakona br. 05/L-019 o Ombudsmanu („*Autoriteti, kojima je Ombudsman uputio preporuke, zahtev ili predlog za preduzimanje konkretnih mera, [...] treba da odgovore u roku od trideset (30) dana. Odgovor treba da sadrži razloge u pisanoj formi o preduzetim radnjama u vezi navedenog pitanja*“), ljubazno vas molimo da nas informišete o radnjama koje ćete preuzeti u vezi sa ovim pitanjem.

S poštovanjem,

Hilmi Jashari
Ombudsman